

Perubahan Sosial Masyarakat Siam di Pendang, Kedah

Social Changes In The Siamese Community of Pendang, Kedah

Khuarul Nisaaq Binti Abdul Majid
Clarence Ngui Yew Kit

Pengajian Sejarah
Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan

Correspondence : Clarence Ngui Yew Kit (ykngui@ukm.edu.my)

ABSTRAK

Masyarakat Siam merupakan golongan minoriti di Malaysia. Penempatan orang Siam bertumpu di kawasan utara semenanjung, khususnya di Kedah, Perlis dan Kelantan. Walaupun bilangan orang Siam rendah, pencapaian sosial mereka seiring dengan kaum Melayu, Cina dan India di Malaysia. Penempatan orang Siam di Kedah bermula secara besar-besaran semasa pemerintahan Sultan Abdul Hamid Halim Shah (1882-1942). Pada masa itu, Raja Siam Rama V Chulalongkorn (1868-1910) menggalakkan rakyatnya berhijrah untuk mencari kawasan pertanian dan menetap di Kedah. Kertas kerja ini melihat secara khusus kepada masyarakat Siam di Daerah Pendang, Kedah, yakni permulaan dan perkembangan mereka. Hari ini, walaupun bilangan orang Siam rendah di Pendang, masyarakat minoriti ini banyak terlibat dalam aktiviti sosial dan kebanyakan mereka sudah mencapai kemajuan dalam aspek sosial. Dengan merujuk kepada sumber bertulis seperti Surat Menyurat Sultan Abdul Hamid, sumber lisan dan pemerhatian lihat pandang, kertas kerja ini meneliti perkembangan sejarah sosial masyarakat Siam di Pendang, sebagai sebuah masyarakat minoriti dalam perkembangan Malaysia semasa zaman kolonial dan pasca kemerdekaan. Secara keseluruhan, kertas kerja ini mengisi kelompondangan kajian orang Siam di Malaysia dan membuka ruangan kepada kajian masyarakat minoriti yang lain di negara ini.

Kata Kunci: Siam, Kedah, Pendang, Sejarah, Perubahan Sosial

ABSTRACT

The Siamese society is a minority race in Malaysia. The concentration of the Siamese are mainly in the northern region of the peninsula, especially in Kedah, Perlis and Kelantan. Despite their low numbers, the Siamese social achievements are in line with the Malays, Chinese and Indians in Malaysia. The settlements of the Siamese in Kedah were recorded during the reign of Sultan Abdul Hamid Halim Shah (1882-1942). At that time, King Rama V Chulalongkorn of Siam (1868-1910) encouraged the Siamese to migrate in search of agricultural land in Kedah. This paper looks specifically at the Siamese community in Pendang, Kedah, namely their social development. Today, despite their low numbers in Pendang, this minority community are involved in many social activities and many of have made progress in the social aspect. With references to written sources such as The Correspondence of Sultan Abdul Hamid, oral sources and observations, this paper examines the the social history of the Siamese community in Pendang, in line with the development of Malaysia during colonial times and after independence. Overall, this paper fills the void of Siamese scholarship in Malaysia and opens the space for further studies on other minorities.

Key Words : *Siam, Kedah, Pendang, History, Social Change*

1. Pengenalan

Negeri Kedah terletak di utara Semenanjung Malaysia dan merupakan sebuah negeri tertua di Tanah Melayu. Kerajaan Kedah Tua dikatakan diasaskan pada abad ke 5, yakni jauh lebih awal daripada Kesultanan Melayu Melaka yang diasaskan pada abad ke 14.¹ Ketika itu, Kedah telah menjalankan aktiviti perdagangan dengan dunia luar dan mempunyai pelabuhan yang bersifat *entreport* yang penting dalam dunia perdagangan dari barat dan timur.² Kedah telah melalui beberapa zaman dan mula berada di bawah naungan Siam apabila Kerajaan Sukothai menakluki Kedah pada abad ke – 12.³ Tambahan lagi, ancaman Siam ke atas Kedah mula rancak berlaku ketika zaman pemerintahan sultan Kedah ke – 20 iaitu Sultan Abdullah Mukarram Shah II (1778 – 1798) di mana baginda meminta bantuan Kapten Francis Light. Walaupun hubungan Kedah dan Siam ini telah lama wujud, satu perhubungan yang lebih erat terjalin semasa pemerintahan Raja Siam Rama V Chulalongkorn (1868 – 1910) dan Sultan Abdul Hamid Halim Shah (1882 - 1943).

Hubungan Kedah - Siam melibatkan pelbagai aspek, antaranya diplomatik, naungan politik, penaklukan, perekonomian, perdagangan, perkahwinan diraja dan sebagainya.⁴ Tambahan lagi, hubungan kedua- dua kerajaan ini erat juga disebabkan faktor geografi, di mana kedudukan Kedah bersempadanan dengan Siam. Ketika Kedah di bawah naungan Bangkok, sultan-sultan negeri Melayu ini telah menghantar ufti seperti bunga emas dan perak, pertukaran surat- menyurat, hadiah dan lain- lain lagi. Sebagai tanda persetiaan, Kedah membekalkan tenaga tentera, tenaga buruh dan bekalan makanan kepada Kerajaan Siam jika perlu. Penaklukan Kerajaan Siam ke atas negeri Kedah yang agak lama telah menyebabkan pemerintah Siam berasa keadaan sosial di Kedah sebatu dengan budaya Siam yang merangkumi aspek keagamaan, bangsa dan budaya.⁵ Hubungan Kedah dan Siam ini dilihat telah membawa satu identiti baharu kepada Kedah di mana mula wujudnya sebuah masyarakat baharu iaitu golongan minoriti Siam yang wujud sehingga sekarang.

Justeru, kerta kerja ini akan meneliti hubungan masyarakat Siam sejak awal kedatangan mereka ke Kedah iaitu sebelum zaman pemerintahan Sultan Abdul Hamid Halim Shah dan semasa zaman pemerintahan baginda. Dalam tempoh masa ini, penyelidik akan menghuraikan mengenai hubungan awal antara Kedah dengan Siam sehinggalah zaman kegemilangan

¹ Ibrahim Ismail, *Sejarah Kedah Sepintas Lalu*, Universiti Utara Malaysia : Kedah, 1987, hlm. 5.

² Ahmad Jelani Bin Halimi, *Majlis Polimek Sejarah Malaysia : Perundangan Kerajaan Kedah Lama*, Kuala Lumpur : Arkib Negara Malaysia, 2002, hlm. 2.

³ Mohamad Muzammil Mohamad Noor, *Hubungan Kesultanan Kedah Dengan Siam, Seminar Kesultanan Negeri Kedah*, Anjuran Kerajaan Negeri Kedah dan Muzium Negeri Kedah Darul Aman, 10 – 11 September 2013, Arkib Negara Malaysia.

⁴ Mohamad Muzammil Mohamad Noor, *Hubungan Kesultanan Kedah Dengan Siam, Seminar Kesultanan Negeri Kedah*, Anjuran Kerajaan Negeri Kedah dan Muzium Negeri Kedah Darul Aman, 10 – 11 September 2013, Arkib Negara Malaysia.

⁵ Ahmad Zaharuddin Sani Ahmad Sabri, *Sejarah Kedah Dua Millenia*, UUM Press: Sintok, 2016, hlm. 45.

hubungan kedua buah kerajaan ini yang bermula pada era 1880-an sehingga termeterainya Perjanjian Bangkok 1909⁶. Seterusnya penulisan ini juga akan meneliti mengenai latar belakang sejarah masyarakat Siam yang tinggal di daerah Pendang yang menjadi golongan minoriti di kawasan tersebut. Saban hari, perubahan dalam aspek sosial masyarakat Siam mula jelas. Perubahan yang berlaku ini seiring dengan kehendak semasa yang mana dunia semakin moden dan menjadikan golongan ini juga perlu bergerak maju ke hadapan setanding dengan kaum lain.

2. Tinjauan Literatur

Sebelum memulakan penyelidikan ini, penyelidik telah menggunakan sorotan kajian untuk membantu menyumbangkan beberapa idea. Secara umumnya, penulisan berkaitan dengan masyarakat Siam bukanlah baharu, namun perubahan sosial masyarakat Siam di Pendang tidak pernah dilakukan lagi. Antara sumber umum yang telah menjadi panduan untuk menghasilkan penulisan ini adalah contoh latihan ilmiah hasil penulisan Norihan Fauziah Ibrahim yang menulis tajuk 'Masyarakat Siam di Perlis'. Dalam penulisan ini, penulis menceritakan sejarah kedatangan masyarakat Siam ke negeri-negeri utara. Tambahan lagi, Norihan Fauziah telah menceritakan berkenaan dengan kegiatan ekonomi yang dilakukan oleh masyarakat Siam di Perlis. Gaya penulisan mengenai kegiatan sosial sedikit sebanyak dapat membantu penyelidikan masyarakat Siam di daerah Pendang.

Seterusnya, penyelidik juga merujuk kepada latihan ilmiah yang ditulis oleh Zainun Abdullah yang bertajuk 'Sejarah Masyarakat Siam di Kelantan, 1990-1940 an'. Walaupun penulisan ini tertumpu kepada masyarakat Siam di Kelantan. Namun, idea dalam sesetengah bab penulisan ini dapat digunakan sebagai bahan rujukan kepada penyelidik. Selain itu, latihan ilmiah Asiah Othman yang bertajuk 'Masyarakat Thai di Kedah, 1900-1960 : Satu Tinjauan Umum Mengenai Sosial Ekonomi dan Kegiatan Berpesatuan' telah menceritakan tentang latar belakang masyarakat Thai di Kedah dan sejarah kehadiran mereka ke Kedah. Beliau juga menyentuh berkenaan dengan kegiatan sosial mereka seperti kepercayaan dalam agama. Bukan itu sahaja, hasil penulisan Ab. Aziz Mohd Zin yang bertajuk 'Kajian Tentang Non- Muslim Keturunan Siam di Kelantan'. Dalam kajian beliau, beliau telah mengkaji tentang komuniti Siam yang tinggal di Kelantan dan kajian ini difokuskan kepada aspek keagamaan. Apa yang ditekankan dalam penulisan ini adalah, penulis membicarakan bahawa masyarakat Siam yang tinggal di Kelantan tidak begitu kuat pegangan agamanya.

Dalam menghasilkan penulisan kertas kerja ini, penyelidik telah membaca kajian berkenaan dengan 'Kajian Sosioekonomi Penduduk Keturunan Siam di Kampung Tanjung, Mukim Pedu, Padang Terap, Kedah. Dalam latihan ilmiah yang ditulis beliau, penyelidik telah membahagikan penulisannya kepada lima bab. Dalam bab awal, penyelidik telah menerangkan tentang pengenalan dan latar belakang kajian termasuklah latar belakang kampung yang ingin dikaji. Seterusnya dalam bab 2 pula, beliau membicarakan tentang sorotan kajian dan definisi konsep seperti konsep kemiskinan, konsep sosioekonomi dan konsep pembangunan ekonomi. Bagi bab 3, penyelidik menerangkan soal metodologi kajian dan bab 4 membicarakan aspek

⁶ Perjanjian yang ditandatangani oleh pihak Inggeris dengan Kerajaan Siam. Bermula pada saat ini, negeri – negeri utara Tanah Melayu termasuk Kedah akan berada dibawah pemerintahan Inggeris. Aliran politik yang dahulunya berkait dengan Siam telah diambil alih oleh Inggeris secara rasmi selepas termeterai perjanjian ini. Muhammad Isa Othman, *Politik Tradisional Kedah 1681 – 1942*, Dewan Bahasa dan Pustaka: Kuala Lumpur, 1990, hlm. 108.

kajian. Dalam bab yang terakhir pula, penyelidik telah membuat kesimpulan iaitu meletakkan rumusan kajian dan cadangan serta implikasi dasar yang dilaksanakan. Dalam kesemua latihan ilmiah yang telah dirujuk, penyelidik mendapati terdapat kekuatan dan kelemahan dalam kajian tersebut. Jadi, penyelidik akan meneruskan kajian ini untuk memperbaiki kelemahan dan mengisi kelompongan fakta yang tidak dibicarakan dalam kajian lepas.

3. Metodologi Kajian

Bagi menyempurnakan kajian ini, peyelidik telah mengaplikasikan beberapa kaedah kajian dalam mengumpul dan mendapatkan maklumat serta sumber secukupnya. Dalam proses mencari dan mengumpul maklumat, penyelidik telah menggunakan kaedah penyelidikan kepustakaan atau *library research*. Penulisan ilmiah ini telah menggunakan kaedah penyelidikan data dan pengumpulan data serta menganalisis sumber – sumber yang berkenaan dengan hubungan Kedah- Siam dan Malaysia-Thailand. Malah, kaedah ini juga telah digunakan bagi mendapatkan sumber mengenai sejarah kedatangan masyarakat Siam di negeri Kedah. Kesemua sumber penyelidikan ini akan diperolehi di Perpustakaan Tun Sri Lanang Universiti Kebangsaan Malaysia (PTSL), Perpustakaan Alam dan Tamadun Melayu (ATMA), Perspustakaan Awam Negeri Kedah, Perpustakaan Awam Daerah Pendang, Pusat Sumber Pusat Politik, Sejarah dan Strategik, Arkib Negara Malaysia cawangan Kuala Lumpur dan Arkib Negara Malaysia cawangan Kedah / Perlis.

Dalam penulisan ilmiah ini juga, pengkaji menggunakan dua sumber yang diperolehi melalui kaedah kajian kepustakaan ini. Sumber pertama yang dirujuk ialah sumber primer⁷ yang banyak diperolehi daripada hasil penyelidikan di Arkib Negara Malaysia. Antara sumber primer yang digunakan dalam penyelidikan ini ialah surat-surat sultan, dokumen asal dan sebagainya yang bersifat asli. Pada masa yang sama, penyelidik juga menggunakan sumber sekunder⁸ dalam peyelidikan ini. Antara contoh sumber sekunder yang telah digunakan dalam penyelidikan ini adalah seperti buku, jurnal, akhbar, kertas kerja, kertas pembentangan seminar dan sebagainya. Seterusnya bagi melengkapkan kajian ini, kaedah temubual telah digunakan. Kaedah ini telah digunakan oleh penyelidik untuk mendapatkan maklumat bagi bab 4. Kaedah temu bual sangat penting dalam mendapatkan maklumat yang lebih terperinci daripada kelompok masyarakat yang dikaji.

Kaedah dilakukan kepada responden yang terdiri daripada penduduk Siam yang tinggal di Pendang yang merangkumi beberapa buah kampung. Kaedah ini akan dilakukan kepada golongan yang memiliki nilai autentik seperti golongan sami, orang berpengaruh dalam kalangan masyarakat dan golongan berpendidikan serta masyarakat lain yang layak. Akhir sekali ialah kaedah pemerhatian juga akan digunakan oleh penyelidik untuk mendapatkan maklumat berkaitan dengan sosial masyarakat Siam di Pendang. Melalui kaedah ini, penyelidik dapat melihat sendiri bagaimana kehidupan dan kegiatan sosial masyarakat Siam di Pendang.

⁷ Sumber primer merupakan sumber yang penting kerana ia mempunyai nilai aotentik yang tinggi dan ia merupakan dokumen yang asal. Malah, sumber primer juga menjadi sumber yang sahih sebagai bukti yang kukuh dalam menghuraikan sesuatu hujah dalam penulisan ilmiah ini.

⁸ Sumber sekunder merupakan sumber kedua selepas sumber primer dan sumber ini terdiri daripada bahan atau dokumen yang telah dicetak atau diolah.

4. Dapatan dan Perbincangan

4.1 Dapatan 1

Asal Usul Daerah Pendang

Daerah Pendang yang terletak di tengah-tengah negeri Kedah merupakan salah sebuah daerah yang mempunyai penduduk berbangsa Siam yang ramai. Pendang telah membangun menjadi sebuah daerah yang maju dan merupakan daerah pengeluar padi utama di Kedah. Nama daerah Pendang ini berasal daripada perkataan ‘Pendiang’ yang membawa maksud tempat kurungan gajah. Hal ini demikian kerana, pada suatu ketika dahulu, Kedah telah menyediakan alat pengangkutan rakit buluh dan gajah untuk membawa barangan dagangan pedagang yang ingin melalui jalan darat dari pelabuhan Kedah. Jadi, untuk menangkap gajah, pendiat⁹ telah digali untuk menjadi perangkap gajah.¹⁰

Dikatakan dahulu, daerah Pendang ini telah menjadi kawasan tempat buruan gajah kerana di kawasan daerah ini terdapat banyak binatang liar terutamanya gajah.¹¹ Gajah merupakan pengangkutan penting suatu ketika dahulu dan merupakan binatang tunggangan raja – raja dahulu. Gajah – gajah yang ditangkap ini akan dijinakkan untuk menjadi kenderaan. Selain daripada penting untuk pengangkutan, terdapat jugak aktiviti memburu gading gajah. Kebanyakan pemburu ini akan membiarkan gajah tersebut dalam lubang itu selama beberapa hari sehingga gajah tersebut lemah atau terus mati agar memudahkan mereka untuk mendapatkan gading gajah. Bukan itu sahaja, permintaan yang tinggi terhadap gading gajah telah menjadikan pemburu ini sanggup melakukan apa sahaja. Harga gading gajah juga dikatakan tinggi dan gading-gading gajah tersebut akan dijual ke negara Siam.¹² Gading gajah telah dijadikan barangan perhiasan dan senjata, malah kulit gajah pula telah dijadikan gendang.

Terdapat banyak lubang pendiang yang terdapat di sekitar daerah ini, hal ini telah dijumpai oleh peneroka kawasan ini. Oleh sebab itu, peneroka kawasan ini telah menamakan daerah ini dengan mengambil sempena perkataan pendiang atau pendiat dan diubah menjadi Pendang mengikut kesedapan dalam pertuturan harian. Daerah Pendang ini telah dibuka oleh seorang pembesar negeri Kedah yang bernama Tuan Mat Bauk. Walaupun dikatakan ketika pembukaan kawasan ini telah didiami oleh penduduk yang tinggal secara tetap di sini dan para pemburu yang menangkap gajah, tetapi pembesar tersebutlah yang telah merasmikan pembukaan kawasan ini iaitu kira- kira awal abad ke- 20.¹³

⁹ Pendiat atau pendiang yang digali ini berbentuk empat segi yang mana luasnya 15 × 10 ela dan dalam lubang tersebut melebihi tinggi orang dewasa. Di atas lubang – lubang yang digali tersebut akan diletakkan daun atau sampah agar nampak seperti tanah atau semak seperti biasa. Setelah siap membuat lubang, para pemburu akan mengeringkan gajah – gajah liar itu ke dalam lubang yang telah digali, hal ini akan membuatkan gajah tersebut tidak dapat lari ke mana – mana lagi.

¹⁰ Ibrahim Ismail, *Sejarah Kedah Sepintas Lalu*, Universiti Utara Malaysia : Kedah, 1987, hlm. 109.

¹¹ Mister bin sulaiman, *Pendang Dalam Sejarah*, hlm. 6.

¹² Mister bin sulaiman, *Pendang Dalam Sejarah*, hlm. 7.

¹³ Mister Bin Sulaiman, *Pendang Dalam Sejarah*, hlm. 7.

Tuan Mat Bauk bersama – sama dengan pengikut – pengikutnya telah meneroka kawasan ini dengan lebih aktif sehinggakan daerah Pendang telah menjadi kawasan tumpuan orang ramai kerana daerah ini mempunyai tanah yang subur serta sesuai untuk bercucuk tanam. Pendang terbahagi kepada lapan mukim iaitu Mukim Bukit Raya, Mukim Ayer Putih, Mukim Padang Peliang, Mukim Padang Pusing, Mukim Guar Kepayang, Mukim Tobiar, Mukim Rambai dan Mukim Padang Kerbau. Terdapat berpuluh kampung dalam setiap mukim dan mukim – mukim ini akan dilantik seorang penghulu serta setiap kampung akan dilantik ketua kampung untuk menjadi wakil kepada penduduk.

4.2 Dapatan 1

Sejarah Masyarakat Siam Di Daerah Pendang

Di Pendang, terdapat pelbagai kaum yang tinggal di sana antaranya masyarakat Melayu, Cina, India dan masyarakat Siam. Masyarakat Siam yang datang daripada wilayah selatan Thailand telah menetap di daerah Pendang dan menjadi warganegara Malaysia serta mereka membuat perkampungan yang dipanggil ‘wat’.¹⁴ Masyarakat Siam merupakan golongan minoriti bukan sahaja di negeri Kedah, malah penduduk minoriti di daerah Pendang juga. Namun, ramai tidak mengetahui mengenai kewujudan masyarakat ini terutamanya di luar negeri Kedah. Penting dinyatakan juga ialah masyarakat Siam merupakan rakyat Malaysia yang berstatuskan bumiputera, yakni sama dengan masyarakat Melayu.

Kewujudan masyarakat Siam ini telah bermula sejak zaman sultan – sultan terdahulu lagi. selain daripada hubungan sultan Kedah dengan Raja Bangkok, keadaan geografi negeri Kedah yang bersempadanan dengan Thailand juga telah menjadikan Kedah sebagai destinasi penghijrahan masyarakat Siam ke daerah – daerah negeri Kedah yang bersempadanan dengan Thailand termasuklah daerah Pendang. Kebanyakan penempatan masyarakat Siam ini tertumpu di kawasan luar bandar seperti di kawasan pedalaman daerah Pendang.¹⁵

Perhubungan Siam- Kedah telah memberi kesan iaitu wujud banyaknya pertempatan masyarakat Siam di negeri Kedah terutamanya di kawasan pedalaman. Menurut beberapa catatan sejarah, ada menerangkan bahawa penduduk Siam yang ada sekarang ini datang dari wilayah selatan Thai dan mula menetap di sini. Masyarakat Siam ini secara tidak langsung telah menetap dan ada juga yang telah berkahwin hingga melahirkan zuriat seperti yang terdapat pada masa kini.¹⁶ Selain itu, ada pendapat mengatakan bahawa penduduk Siam yang ada sekarang ini adalah berketurunan askar Siam yang berjuang suatu ketika dahulu. Dipercayai askar - askar dahulu telah menetap di Kedah termasuklah daerah Pendang secara tetap sehingga melahirkan sebuah keluarga sehingga ke hari ini.¹⁷

¹⁴ Mister Bin Sulaiman, *Pendang Dalam Sejarah*, hlm. 37.

¹⁵ Difficulties of Siamese Settlers at Kampong Titi Akar, Mukim Padang Kerbau, in acquiring land for cultivation, Penempatan Samula penduduk2 Siam di – Titi Akar, Kertas no : 20/63 (22 jun 1959).

¹⁶ Temuramah bersama bekas Ketua Kampung Wat Padang Peliang, Ithiang A/L Din Wan.

¹⁷ Temuramah bersama bekas Ketua Kampung Wat Padang Peliang, Ithiang A/L Din Wan.

Kehidupan masyarakat Siam di daerah Pendang sangat menyerupai kehidupan masyarakat Melayu. Malah, daripada segi paras rupa wajah juga sangat sama antara masyarakat Siam dengan masyarakat Melayu. Begitu juga dengan bentuk badan dan warna kulit sama seperti orang Melayu dan mereka sukar dibezakan antara Melayu dengan masyarakat Siam, apa yang membezakan mereka ialah dari segi pertuturan dan pemakaian bagi wanita.¹⁸ Masyarakat Siam telah membina penempatan mereka di kawasan kampung – kampung dan kawasan mereka tinggal dikenali sebagai wat serta akan diketuai oleh sami Buddha. Bukan itu sahaja, daripada segi agama, masyarakat Siam di Pendang ini menganuti agama Buddha Theravada yang telah diwarisi oleh nenek moyang mereka di negara Siam.¹⁹

Pada zaman awal kedatangan orang Siam ke Pendang, mereka berada dalam keadaan yang sangat susah dan kebanyakkan mereka membuat penempatan di dalam hutan. Kehidupan mereka sangatlah miskin dan hanya menjalankan aktiviti ekonomi yang kecil dan hanya cukup sekadar menampung ahli keluarga sahaja.²⁰ Namun, terdapat juga masyarakat Siam yang datang ke Pendang ini hidup dalam keadaan yang senang dan mereka ketika itu masih tetap berhubung dengan saudara mara di Thailand cuma apa yang membezakan mereka ialah kewarganegaraan. Dipercayai Kampung Titi Akar merupakan antara kawasan awal yang menjadi kawasan penempatan masyarakat Siam di Pendang.

Ini bertepatan dengan pembinaan wat yang paling tua di daerah Pendang yang terletak di kampung tersebut. Malah, sehingga kini wat itu masih lagi kukuh berdiri dan wat di Kampung Titi Akar merupakan wat yang terbesar di daerah ini. Selain itu, kawasan Kampung Titi Akar ini juga merupakan kawasan yang telah diberi oleh pihak kerajaan negeri kepada masyarakat Siam di Pendang. Sebelum ini, terdapat masyarakat Siam yang telahpun menetap di kampung ini, tahun demi tahun berlaku peningkatan jumlah penduduk berketurunan Siam. Oleh hal yang demikian, kerajaan negeri telah memberi tanah untuk dibuat sebagai kawasan penempatan baharu untuk masyarakat Siam. Permohonan permintaan tanah ini telah dibuat oleh wakil masyarakat Siam ketika itu.²¹

... “maka ada sa-keping tanah Kerajaan berdekatan dengan tempat ini di-tepi jalan luas lebeh kurang 100 relong yang boleh di-pindah pendudok2 ini ka-tempat itu dengan terator dan di-beri ½ relong pada satu2 kelamin dan juga di-khaskan tapak2 rumah, sekolah, kelinik dan lain-lain.”²²

Bukan itu sahaja, pembinaan wat-wat Siam di sekitar daerah Pendang ini juga telah mendapat bantuan daripada pihak kerajaan selain daripada bantuan orang perseorangan. Pada zaman awal kemerdekaan negara, kerajaan telah memperuntukkan kewangan kepada Sami Buddha untuk membina rumah ibadat. Malah, sami juga telah memohon bantuan daripada

¹⁸ Mister Bin Sulaiman, *Pendang Dalam Sejarah*, hlm. 46.

¹⁹ Mister Bin Sulaiman, *Pendang Dalam Sejarah*, hlm. 46.

²⁰ Temuramah bersama bekas Ketua Kampung Wat Padang Peliang, Ithiang A/L Din Wan.

²¹ Difficulties of Siamese Settlers at Kampong Titi Akar, Mukim Padang Kerbau, in acquiring land for cultivation, Penempatan Samula pendudok2 Siam di – Titi Akar, Kertas no : 20/63 (22 jun 1959).

²² Difficulties of Siamese Settlers at Kampong Titi Akar, Titi Akar (Mukim Padang Kerbau), Lampiran A : (22 Jun 1959).

kerajaan untuk mengambil kayu daripada pokok yang tertentu di hutan milik kerajaan untuk membina tempat sami -sami Buddha dan kanak- kanak Siam belajar.²³ Pihak kerajaan telah memberi bantuan yang sebaiknya kepada masyarakat Siam. Selain daripada pembinaan wat Siam, kerajaan juga telah membina jalan perhubungan yang baik kepada mereka.²⁴ Hal ini demikian kerana, kebanyakan masyarakat Siam ini pada awalnya tinggal di kawasan pedalaman daerah Pendang. Dengan pembinaan jalan raya ini sekali gus dapat memudahkan pergerakan mereka dari satu kawasan ke kawasan yang lain.

Selain itu, pembinaan jalan raya ini juga dapat mendekatkan lagi masyarakat berketurunan Siam ini dengan dunia luar iaitu supaya mereka tidak ketinggalan dalam menikmati arus pemodenan negara. Bantuan yang diberikan oleh pihak kerajaan jelas menunjukkan bahawa pihak kerajaan telah membantu masyarakat Siam tanpa mengira kaum dan latar belakang sesebuah masyarakat. Tambahan lagi, tanah yang diberikan oleh pihak kerajaan merupakan tanah milik rizab orang Melayu. Status bumiputera yang diperoleh oleh masyarakat Siam menjadikan mereka juga layak untuk menerima tanah tersebut. Selain daripada penempatan, wakil masyarakat Siam juga memohon tanah daripada pihak kerajaan Kedah untuk tujuan aktiviti pertanian. Status masyarakat Siam yang sama dengan status masyarakat Melayu telah menjadikan mereka ini golongan yang mendapat kelebihan yang sama bagi kedua- dua masyarakat ini.²⁵

Seterusnya, kerajaan juga telah menunaikan permintaan masyarakat Siam apabila mereka memohon kebun getah untuk menjadi sumber pendapatan.²⁶ Pemberian kebun getah ini telah membantu mereka membaiki ekonomi serta menuju ke taraf hidup yang lebih baik. Malah, sehingga kini masyarakat Siam di kawasan pedalaman Pendang memiliki kebun getah yang sama banyak dengan masyarakat Melayu. Tambahan lagi, ada juga yang menyewa kebun getah atau sawah padi mereka kepada masyarakat Melayu dan Cina. Selain daripada kawasan Kampung Titi Akar tersebut, kerajaan juga memperuntukkan kawasan penempatan masyarakat Siam di kawasan Kampung Baru di daerah Pendang juga. Semasa berlakunya darurat, kawasan – kawasan pedalaman di Pendang kebanyakannya menjadi kawasan *target* bagi pihak komunis. Jadi, banyak kerosakkan yang telah dilakukan oleh pihak komunis terhadap kampung – kampung di kawasan pedalaman Pendang. Kebanyakan masyarakat Siam itu tinggal di kawasan pedalaman dan rumah – rumah mereka mengalami kerosakkan yang teruk. Ini akan memberi ancaman keselamatan kepada mereka sendiri. oleh itu, kerajaan telah meluluskan kawasan penempatan baharu yang terletak di Kampung Baru.

‘ Padang Umum ‘ itu ia-lah tanah belukar yang berhampiran dengan kampong baru itu. Tanah itu akan di-sukat dengan kasar menjadi lot2 4 relong dan tiap2 keluarga akan dapat lot 4 relong bagi penanam getah. Kebun getah ini dan juga kemudahan yang tersebut di-atas’²⁷

²³ No penerimaan 1957 / 0357689, no rujukan 483 / 1332.

²⁴ No penerimaan 1957 / 0406291, no rujukan 3052 / 1347.

²⁵ Enquiries regarding position of Local born Siamese in : (1) Land in Malay Reservation (2) Scholarships, 1959.

²⁶ No penerimaan 1957 / 0560041, no rujukan LOPT 735 / 1370.

²⁷Difficulties of Siamese Settlers at Kampong Titi Akar, Titi Akar (Mukim Padang Kerbau), Surat keterangan menurut ranchangan penempatan semula primitif

Kawasan penempatan Kampung Baru ini kekal sehingga ke hari ini. Malah, bilangan penduduk berketurunan Siam di kampung ini semakin hari semakin meningkat. Dengan pembinaan sebuah wat di kampung ini telah menjadikan kampung ini sebagai kampung tumpuan komuniti Siam untuk menetap. Selain daripada memiliki tanah yang subur, kampung ini juga berada di kawasan yang strategik iaitu laluan ke Pekan Pendang sekali gus menjadikan kampung ini terdedah juga kepada kemajuan. Jadual di bawah menunjukkan senarai nama wat dan kampung yang mempunyai masyarakat Siam bagi seluruh daerah Pendang.

JADUAL 1 : Senarai nama wat di Daerah Pendang.

BIL	NAMA WAT DAN ALAMAT	NAMA KAMPUNG
1	Wat Thepbanthit, Kg. Paya Mak Inson, 06720 Pendang, Kedah.	- Kg. Paya Mak Inson - Kg. Huma - Kg. Padang Panjang - Kg. Dondang - Kg. Pana
2	Wat Thamkhiriwong, Kg. Wat Padang Pusing, 06750, Pendang, Kedah.	- Kg. Wat Padang Pusing - Kg. Kuala Mawa - Kg. Batu 20 - Kg. Tok Beng - Kg. Bukit Semeliang
3	Wat Suwannaram, Kg. Wat Padang Peliang, 06750, Pendang, Kedah.	- Kg. Wat Padang Peliang - Kg. Baru
4	Wat Visutthipradittharam, Kg. Titi Akar, 06750, Pendang, Kedah.	- Kg. Titi Akar - Kg. Tong Dau - Kg. Siam Padang Durian - Felda Sungai Tiang - Kg. Tong Prok
5	Sammak Sunthornprajaram, Kg. Tong Prok, Jalan Sungai Tiang, 06750, Pendang, Kedah.	- Kg. Cina
6	Wat Phothicheddiyaram, Kg. Cina, Mk. Padang Kerbau, 06750 Pendang, Kedah.	- Kg. Tok Set
7	Wat Nanai, Kg. Tok Set, 06750 Pendang, Kedah.	- Kg Bukit Pak Pom - Kg. Lahar Tunjung - Kg. Nangka Siam
8	Wat Senara, Kg. Senara, Kubur Panjang, 06760 Pendang, Kedah.	- Kg. Lampam - Kg. Prok Kho
9	Wat Wanakrattanaram, Kg. Nangka Siam, Kubur Panjang, 06760 Pendang, Kedah.	- Kg. Datuk Syed Ahmad
10	Wat Lampam, Kg. Lampam, 06350 Pendang, Kedah.	
11	Samnaksong Ratchakhiri Bukit Perak, 06750 Pendang, Kedah.	

Sumber: Laman Web Rasmi Perpustakaan Kedah ²⁸

4.3 Perbincangan

Perbincangan 1 : Perubahan amalan agama Buddha dalam kalangan masyarakat Siam.

Setiap golongan masyarakat memiliki agama dan kepercayaan yang tersendiri. Begitu juga dengan masyarakat Siam yang tinggal di Pendang yang majoritinya penganut agama Buddha

²⁸http://memoriKedah.com/page_pengenalan.php?pageNum_Recordset1=1&totalRows_Recordset1=2&p=2&idstopic=33&idskandungan=146&id=&mtopic=4

aliran Theravada. Agama merupakan satu sistem kepercayaan dan perbuatan yang berkaitan dengan amalan – amalan suci dalam kehidupan.²⁹ Agama juga membawa erti satu sistem kepercayaan yang dipegang dan tindakan suatu kelompok masyarakat dalam menginterpretasikan kepada apa yang dipercayai sebagai ghaib dan suci.³⁰ Ajaran Buddha Theravada ini dikatakan berasal dari negara India sekitar 2500 tahun dahulu.³¹ Sebenarnya, agama Budha terbahagi kepada dua mazhab iaitu Theravada dan Mahayana. Bagi penduduk Siam di negeri – negeri utara Malaysia termasuklah Kedah, mereka adalah penganut agama Buddha Theravada. Terdapat lima rukun (*Pancasila*) dalam ajaran Buddha yang perlu dipatuhi dalam peringkat amalan orang biasa.³²

- Tidak boleh berbohong
- Tidak boleh mencuri
- Tidak boleh berzina
- Tidak boleh membunuh
- Tidak boleh minum minuman yang memabukkan

Perubahan dalam aspek keagamaan bagi masyarakat Siam tidak berlaku dengan ketara dalam aktiviti perayaan. Perayaan yang disambut juga telah diraikan secara berterusan sejak kehadiran masyarakat Siam ke negeri Kedah tanpa berlaku perubahan yang ketara.³³ Perubahan yang jelas berlaku dalam keagamaan ialah penglibatan anak muda lelaki untuk menjadi sami yang semakin berkurang berbanding dahulu. Setiap anak lelaki seharusnya perlu menjadi sami sekurangnya sekali dalam seumur hidupnya.³⁴ Anak lelaki yang menjadi sami dianggap sangat menghormati kedua ibu bapanya dan mempunyai sifat bertanggungjawab kepada agama dan keluarga. Masyarakat Siam juga percaya bahawa seseorang yang menjadi sami akan mendapat pahala yang banyak, malah ibu bapa dan ahli keluarga turut mendapat pahala. Kini, anak muda lelaki kurang berminat untuk menjadi sami kerana faktor pekerjaan dan belajar. Disebabkan kekangan masa dan sukar mendapat cuti yang lama menyebabkan tempoh menjadi sami juga telah dikurangkan sehingga ada yang menjadi sami untuk tempoh 3 hari sahaja. Jadi, ini berbeza dengan suatu ketika dahulu, golongan muda yang menjadi sami lebih berkualiti kerana mempunyai ilmu agama yang banyak disebabkan mereka menuntut dalam tempoh yang lama berbanding dengan masa kini.

²⁹ Thomas A. Idinopulos & Brian C. Wilson, *What is Religion? : Origins, Definitions & Explanations*, Brill, 1998, hlm. 1.

³⁰ Mardzelah Makhsin, *Sains Pemikiran & Etika*, PTS Professional : Kuala Lumpur, 2006, hlm. 123.

³¹ Richard F. Gombrich, *Theravada Buddhism : A Social History From Ancient Benares To Modern Colombo*, Second Edition, Routledge, 2006, hlm. 1.

³² Temuramah Ketua Sami Wat Padang Peliang, Thra Khru ThDhammaban.

³³ Temuramah bersama bekas Ketua Kampung Wat Padang Peliang, Ithiang A/L Din Wan.

³⁴ Clifford Geertz, *The Interpretation of Culture*, Basic Books : New York, 1973, hlm. 191.

Perbincangan 2 : Perubahan dalam perkembangan pendidikan masyarakat Siam.

Pendidikan dalam masyarakat Siam di Pendang terbahagi kepada dua iaitu secara formal dan tidak formal. Pendidikan formal lebih memfokuskan kepada pelajaran yang berkaitan akademik, manakala pendidikan tidak formal melibatkan pelajaran di wat.³⁵ Telah berlaku beberapa perubahan pencapaian pendidikan dalam kedua – dua aspek ini.

Perbincangan 2 (a) : Pendidikan Formal

Masyarakat Siam di Pendang mendapat pendidikan formal agak lambat berbanding masyarakat Siam yang tinggal di kawasan bandar seperti Alor Setar.³⁶ Sebelum terbentuknya Malaysia, masyarakat Siam di Pendang berada dalam keadaan yang begitu mundur terutama aspek pendidikan. Dalam bidang pendidikan, hanya beberapa orang sahaja yang dapat menamatkan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM). Mereka tidak berpeluang untuk melanjutkan pelajaran ke peringkat universiti disebabkan tidak mengambil SPM. Apabila mereka tidak mendapat pendidikan yang sebaiknya menyebabkan mereka sukar untuk mengubah kehidupan mereka. Oleh hal yang demikian, kebanyakan masyarakat Siam di Pendang terdiri daripada mereka yang miskin. Walaupun kerajaan telah menyediakan kemudahan atau membuka peluang ekonomi, penyertaan dari orang Siam kurang kerana mereka tidak memiliki taraf pendidikan yang baik.

Walaubagaimanapun, kemunduran masyarakat Siam dalam aspek pendidikan tidak berterusan. Mereka mula merasakan bahawa pendidikan itu sangat penting dalam memperbaiki keadaan ekonomi agar seiring dengan kemajuan negara. Menurut salah seorang mahasiswi Universiti Sains Malaysia, beliau mengatakan bahawa ramai mahasiswa mahasiswi berketurunan Siam yang sudah memasuki universiti.³⁷ Malah, ahli keluarganya sendiri semuanya berjaya memasuki universiti. Pencapaian pelajar- pelajar Siam di sekolah juga amat membanggakan dan mereka juga dapat menjadi pelajar cemerlang.³⁸ Perkembangan pendidikan ini telah berlaku apabila kerajaan juga telah menyediakan pelbagai kemudahan dan keperluan kepada pelajar-pelajar ini. Sebagai contoh penyediaan biasiswa sedikit sebanyak telah mengurangkan beban keluarga sekali gus memberi peluang kepada pelajar Siam yang tidak berkemampuan untuk menyambung pelajaran ke peringkat yang lebih tinggi.

Perbincangan 2 (b) : Pendidikan Tidak Formal

Pendidikan tidak formal yang dikenakan kepada para pelajar sebelum ini tidak mengira had umur. Mereka yang hadir terdiri daripada kanak- kanak dan ada juga golongan dewasa. Mereka akan diajar mengenai bahasa dan penulisan Thai ini kerana terdapat perbezaan dari segi bahasa pertuturan masyarakat Siam di Pendang dengan bahasa Thai rasmi di negara Thailand.³⁹

³⁵ Temuramah bersama Ketua Kampung Wat Padang Peliang, Uboon A/P Ching Hong

³⁶ Temuramah salah seorang penduduk kampung Saranja A/P Tiang

³⁷ Temuramah salah seorang guru sekolah bahasa Thai, Kanyalak A/P Tim

³⁸ Temuramah guru SMK Pendang, Zaniroh Md. Dan.

³⁹ Temuramah salah seorang guru sekolah bahasa Thai, Kanyalak A/P Tim

Sambutan yang diberikan dalam bidang pendidikan ini agak menggalakkan, namun tidak serancak pada masa kini. Zaman sekarang, pendidikan tidak formal ini sangat penting dan perlu dipelajari oleh semua kanak – kanak berketurunan Siam. Hal ini demikian kerana mereka akan menduduki peperiksaan yang akan dijalankan selepas mereka tamat belajar.

Pendidikan tidak formal ini akan dijalankan pada setiap hari kecuali pada hari yang dikenali sebagai hari ‘ tok sami ‘ dan kelas akan dijalankan pada jam 3 petang hingga 5 petang.⁴⁰ Manakala guru – guru⁴¹ pula terdiri daripada mereka yang sudah dewasa atau sedang belajar seperti pelajar sekolah menengah yang mahir dalam bahasa serta penulisan Thai. Bukan itu sahaja, terdapat juga guru jemputan dari negara Thailand dan pada masa yang sama menjadi sami di wat kampung tersebut.⁴² Bagi para pelajar, mereka akan dikenakan bayaran yang sangat rendah iaitu RM 10 untuk seorang bagi tempoh satu bulan. Walaupun bayaran ini tidak sama bagi wat yang lain, namun bagi wat di kawasan daerah Pendang mengenakan bayaran yang tidak melebihi RM 15 seorang. Bayaran yang dikenakan ini rendah sekali gus menggalakkan ibu bapa menghantar anak mereka belajar tanpa merasa beban. Tambahan lagi, dengan bantuan kewangan daripada pihak persendirian dan kerajaan, bangunan sekolah yang asing juga dapat dibina dalam kawasan wat.⁴³ Jadi, ini akan memberi keselesaan kepada pelajar dan guru untuk menerima dan menyampaikan ilmu. Hal ini akan melahirkan pelajar berketurunan Siam yang bukan sahaja mencapai tahap akedemik yang baik malah sahsiah dan moral dalam agama juga dapat dicapai dengan bangga.

Perbincangan 3 : Perubahan Hubungan Kemasyarakatan Masyarakat Siam

Dalam jalinan perhubungan antara masyarakat Siam dengan masyarakat kaum lain berada dalam keadaan yang baik. Ini kerana masyarakat Siam merupakan masyarakat yang mudah untuk mendampingi masyarakat dari bangsa lain. Hubungan masyarakat Siam dapat dibahagikan kepada dua kategori iaitu hubungan dalam kalangan masyarakat Siam itu sendiri dengan hubungan antara masyarakat Siam dengan masyarakat yang lain antaranya Melayu, Cina dan India. Hubungan masyarakat Siam ini bermula dalam keluarga iaitu dengan menghormati kedua orang ibu bapa, ahli keluarga dan saudara mara.⁴⁴ Seterusnya hubungan ini dikembangkan kepada hubungan dengan masyarakat Siam yang lain. Golongan muda akan menghormati golongan tua kerana mereka merupakan golongan yang berpengetahuan tinggi dan golongan tua juga dikenali sebagai ‘orang lama ‘.⁴⁵ Tanda hormat kepada golongan tua ini telah dizahirkan

⁴⁰ Temuramah salah seorang guru sekolah bahasa Thai, Kanyalak A/P Tim

⁴¹ Guru – guru ini akan dibuat tapisan melalui peperiksaan yang akan dijalankan setelah mereka belajar pada peringkat menengah selama 3 tahun. Peperiksaan untuk menjadi guru akan dijalankan di Alor Setar iaitu di Wat utama. Apabila mereka lulus mereka akan dibenarkan mengajar di kampung masing – masing dengan bayaran gaji yang mengikut pentadbiran wat. Dianggarkan gaji untuk guru yang mula mengajar ialah RM 100/ sebulan, manakala guru yang sudah lama mengajar akan dibayar RM 150 – RM 200/ sebulan.

⁴² Temuramah bersama Ketua Kampung Wat Padang Peliang, Uboon A/P Ching Hon

⁴³ Temuramah Ketua Sami Wat Padang Peliang, Thra Khru ThDhammaban.

⁴⁴ Temuramah Ketua Kampung Paya Mat Inson, Boon Sing A/L Den.

⁴⁵ Temuramah Ketua Kampung Paya Mat Inson, Boon Sing A/L Den.

apabila tibanya musim *Songkran*. Di mana dalam perayaan ini, golongan muda akan menyiram kaki golongan tua sebagai tanda hormati dan mendoakan supaya mereka dipanjangkan umur.⁴⁶

Bukan itu sahaja, malah golongan sami juga akan disiram kaki mereka oleh penduduk kampung sebagai tanda mengesyukuri kehidupan yang aman dan tenteram. Namun terdapat juga perubahan dari segi perhubungan sosial pada zaman dahulu dan sekarang. Sebagai contoh, hubungan antara anak – anak muda yang tinggal di bandar – bandar besar terutamanya dengan masyarakat kampung akan sedikit renggang berbanding dengan anak – anak muda yang tinggal di kampung. Hal ini demikian kerana, anak – anak muda yang tinggal bandar sibuk dengan kerjaya mereka. Oleh itu, masa mereka bersama – sama dengan masyarakat di kampung agak terhad dan hanya waktu tertentu sahaja mereka akan bersua muka seperti hari – hari perayaan atau cuti umum. Bagi anak – anak muda yang tinggal di kampung dan menjalankan aktiviti ekonomi di kampung akan lebih rapat dengan masyarakat sekeliling.⁴⁷ Selain daripada hubungan dalam kalangan masyarakat Siam, wujud juga hubungan antara masyarakat Siam dengan kaum lain seperti Melayu, Cina dan India. Dalam ketiga – tiga kaum ini, hubungan antara masyarakat Siam dengan kaum Melayu dan Cina lebih rapat berbanding dengan kaum india.

Hal ini disebabkan oleh beberapa faktor antaranya kawasan tempat tinggal yang berdekatan dan berkongsi budaya yang lebih kurang sama. Hubungan antara masyarakat Siam dengan masyarakat Cina sudah terjalin sekian lama dan hubungan ini kekal dari dahulu sehingga sekarang. Kedua – dua kaum ini saling berhubung kerana berkongsi agama yang sama iaitu Buddha walaupun berbeza mazhab atau aliran. Selain itu, masyarakat Cina juga terlibat dalam aktiviti keagamaan sama seperti masyarakat Siam, sebagai contoh dalam upacara keagamaan *thot kathin*^{48,49}. Jadi, dalam upacara ini kebanyakan masyarakat Cina akan terlibat untuk menderma wang mereka atau barangan keperluan kepada pihak wat. Hubungan sebegini telah wujud sejak sekian lama antara masyarakat Siam dengan masyarakat Cina dan masih dipraktikkan sehingga sekarang.

Jadi, melalui hubungan yang terjalin antara masyarakat Siam dengan kaum lain telah mewujudkan pelbagai kesan antaranya perkahwinan campur. Terdapat masyarakat Siam yang berkahwin dengan orang – orang Melayu dan Cina. Tambahan lagi, terdapat juga kesan lain iaitu wujud kebergantungan antara satu sama lain dalam hubungan ini. Sebagai contoh, masyarakat Siam bergantung kepada masyarakat Cina untuk mendapatkan pekerjaan. Masyarakat Siam merupakan golongan buruh yang rajin dan berdisiplin, ini menyebabkan mereka mudah terlibat dalam pasaran pekerjaan. Begitu juga dengan orang Melayu yang memerlukan masyarakat Siam untuk membantu mereka bekerja dalam sektor pertanian terutamanya. Hubungan masyarakat Siam dengan masyarakat Melayu sangat rapat sejak dahulu sehingga sekarang disebabkan oleh faktor lokasi penempatan yang berdekatan dan kedua – dua kaum ini juga dilihat mengamalkan sistem ekonomi yang sama iaitu menanam padi dan menoreh getah.⁵⁰ Pergaulan yang terjalin antara masyarakat Siam dengan masyarakat Melayu telah memberi banyak kelebihan. Malah,

⁴⁶ Temuramah bersama bekas Ketua Kampung Wat Padang Peliang, Ithiang A/L Din Wan

⁴⁷ Temuramah bersama bekas Ketua Kampung Wat Padang Peliang, Ithiang A/L Din Wan.

⁴⁸ Upacara ini merupakan salah satu aktiviti di mana hari pemberian wang dan barangan keperluan kepada pihak wat

⁴⁹ Temuramah bersama bekas Ketua Kampung Wat Padang Peliang, Ithiang A/L Din Wan

⁵⁰ Temuramah bersama bekas Ketua Kampung Wat Padang Peliang, Ithiang A/L Din Wan

hubungan ini juga memudahkan kedua golongan masyarakat ini menyelesaikan sesuatu masalah yang berbangkit antara orang – orang Melayu dan orang – orang Siam. Bagi golongan muda, mereka menjalinkan hubungan sosial dengan masyarakat Melayu melalui sistem pendidikan di sekolah. Hal ini kerana, kebanyakan anak – anak muda Siam akan belajar di sekolah kebangsaan bersama – sama dengan pelajar – pelajar Melayu.

5. Rumusan

Kesimpulanya, masyarakat Siam yang tinggal di daerah Pendang telah mengalami proses perubahan sosial selaras dengan pembentukan negara bangsa Malaysia dan pembentukan satu negara yang bermasyarakat majmuk. Hubungan Kedah-Siam yang baik telah menjadikan Pendang satu daerah yang mempunyai masyarakat majmuk seperti Melayu, Cina, India dan Siam. Perkembangan sosial yang telah ditempuhi oleh masyarakat Siam telah memberi kemajuan dan perkembangan kepada masyarakat minoriti di Kedah, dan khususnya di Pendang. Daripada sebuah masyarakat desa sahaja, perubahan sosial di kalangan masyarakat Siam meletakkan mereka setanding dengan kaum-kaum lain di Pendang. Dengan berlakunya perkembangan sosial, sekali gus perkembangan ekonomi mengubah status sosial masyarakat Siam yang mana dahulunya mereka merupakan kaum yang termiskin di Pendang menjadikan golongan ini setanding dengan kaum utama yang lain.

Selain itu, penyelidikan seumpama ini amat penting untuk dikaji kerana kebanyakan kajian masyarakat Siam di Kedah tidak meneliti secara khusus kawasan daerah kecil dan terpencil seperti Pendang. Bukan itu sahaja, penyelidik juga mendapati bahawa walaupun komuniti Siam ini merupakan golongan minoriti di Pendang, namun masyarakat ini telah berjaya menaikkan status dan menjadikan masyarakat Siam setanding dengan masyarakat lain dalam pelbagai aspek. Amatlah diharapkan, penyelidikan ini dapat memperluaskan dengan meneliti dan mengkaji mengenai perkembangan politik dan ekonomi masyarakat Siam di daerah Pendang.

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, segala puji dengan kalimah Allah yang maha pemurah lagi maha prnyanyang. Saya bersyukur atas limpah dan kurnia-Nya saya dapat menyelesaikan kertas kerja ini dengan baik. Sesungguhnya dalam menyiapkan tugas yang diberikan ini menghadapi beberapa cabaran dan halangan, namun dengan sokongan yang diberikan oleh masyarakat sekeliling dapatlah saya menyiapkan tugas ini. Jadi, di kesempatan ini, saya ingin mengambil peluang untuk merakamkan jutaan terima kasih dan penghargaan kepada mereka yang terlibat secara langsung mahupun tidak langsung dalam membantu saya menyiapkan tugas ini. Saya juga ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Encik Clarence Ngui Yew Kit selaku pensyarah merangkap penyelia saya yang begitu banyak memberi tunjuk ajar, teguran, bimbingan dan nasihat dari awal sehinggalah selesai tugas saya. Sekalung penghargaan juga diberikan kepada semua barisan pensyarah program sejarah terutamanya yang telah memberi nasihat dan kata – kata semangat. Jutaan terima kasih juga kepada golongan masyarakat Siam yang telah memberi kerjasama kepada saya dalam menyampaikan maklumat yang berguna. Juga penghargaan kepada kedua ibu bapa saya yang tidak pernah putus – putus memberikan semangat dan kepercayaan sepenuhnya kepada saya untuk menyiapkan tugas ini.

Rujukan

- Ahmad Jelani Bin Halimi. (2002). *Majlis Polimek Sejarah Malaysia : Perundangan Kerajaan Kedah Lama*. Kuala Lumpur : Arkib Negara Malaysia.
- Ahmad Zaharuddin Sani Ahmad Sabri. 2016. *Sejarah Kedah Dua Millenia*. Sintok : UUM Press.
- Clifford Geertz. (1973). *The Interpretation of Culture*. New York : Basic Books.
- Difficulties of Siamese Settlers at Kampong Titi Akar, Mukim Padang Kerbau, in acquiring land for cultivation, Penempatan Samula penduduk2 Siam di – Titi Akar, Kertas no : 20/63 (22 jun 1959).
- Difficulties of Siamese Settlers at Kampong Titi Akar, Titi Akar (Mukim Padang Kerbau), Lampiran A : (22 jun 1959).
- Difficulties of Siamese Settlers at Kampong Titi Akar, Titi Akar (Mukim Padang Kerbau), Surat keterangan menurut rancangan penempatan semula primitive.
- Ibrahim Ismail. (1987). *Sejarah Kedah Sepintas Lalu*. Kedah : Universiti Utara Malaysia.
- Mardzelah Makhsin. 2006. *Sains Pemikiran & Etika*. Kuala Lumpur : PTS Professional.
- Mister bin sulaiman. Pendang Dalam Sejarah.
- Mohamad Muzammil Mohamad Noor. 10 – 11 September 2013. *Hubungan Kesultanan Kedah Dengan Siam, Seminar Kesultanan Negeri Kedah*. Anjuran Kerajaan Negeri Kedah dan Muzium Negeri Kedah Darul Aman. Arkib Negara Malaysia
- No penerimaan 1957 / 0357689, no rujukan 483 / 1332.
- No penerimaan 1957 / 0406291, no rujukan 3052 / 1347.
- No penerimaan 1957 / 0560041, no rujukan LOPT 735 / 1370.
- Richard F. Gombrich. (2006). *Theravada Buddhism: A Social History From Ancient Benares To Modern Colombo*, Second Edition, Routledge.
- Thomas A. Idinopulos & Brian C. Wilson. (1998). *What is Religion? : Origins, Definitions & Explanations*. Brill.
- http://memori-kedah.com/page_pengenalan.php?pageNum_Recordset=1&totalRows_Recordset=2 &p=2&idstopic=33&idskandungan=146&id=&mtopic=4